

Nr 143

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i tull-taxeringsförordningen (1960: 391), m. m.; given Stockholms slott den 10 november 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framläggs förslag till de författningsändringar i fråga om tull och råvaruprisutjämning m. m. som behövs för att genomföra de svenska åtagandena i avtalen med EEC och CECA.

1 Förslag till

Förordning om ändring i tulltaxeringsförordningen (1960: 391)

Härigenom förordnas, att 16 § tulltaxeringsförordningen (1960: 391)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §²

Konungen äger förordna om de avvikelser från denna förordning som föranledas av *Sveriges förpliktelser enligt* konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen eller associationsavtal slutet i enlighet med konventionens bestämmelser.

Konungen äger förordna om de avvikelser från denna förordning *och från tulltaxan* som föranledas av konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen eller associationsavtal slutet i enlighet med konventionens bestämmelser *eller av Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller med Europeiska kol- och stålgemenskapen jämte dess medlemsstater.*

Närmare föreskrifter för tillämpning av denna förordning och av tulltaxan samt till förekommande av missbruk av tullfrihet eller annan förmån, som är medgiven enligt nämnda författningar meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1973.

2 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1929: 307) angående tullrestitution

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen (1929: 307) angående tullrestitution skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §³

Konungen äger förordna om de avvikelser från denna förordning som föranledas av *Sveriges förpliktelser enligt* konventionen an-

Konungen äger förordna om de avvikelser från denna förordning som föranledas av konventionen angående upprättandet av Euro-

¹ Senaste lydelse av rubriken 1968: 26.

² Senaste lydelse 1966: 717.

³ Senaste lydelse 1966: 716.

Nuvarande lydelse

gående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen eller associationsavtal slutet i enlighet med konventionens bestämmelser.

Föreslagen lydelse

peiska frihandelssammanslutningen eller associationsavtal slutet i enlighet med konventionens bestämmelser eller av Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller med Europeiska kol- och stålgemenskapen jämte dess medlemsstater.

Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, generaltullstyrelsen fastställer de närmare villkoren för åtnjutande av tullrestitution.

De föreskrifter i övrigt, som finnas erforderliga för tillämpning av denna förordning, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1973.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962: 120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m.

Härigenom förordnas, att i lagen (1962: 120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m. skall införas en ny paragraf, 1 a §, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 a §**

Har någon i samband med sökande av varucertifikat, som avses i Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller med Europeiska kol- och stålgemenskapen jämte dess medlemsstater, uppsåtligen lämnat oriktig uppgift, ägnad att leda till förmånsbehandling enligt avtalen, dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Är brottet grovt, dömes till fängelse i högst två år.

Har uppgift som avses i första stycket lämnats av grov oaktsamhet, dömes till böter.

Är brott som avses i denna paragraf ringa, skall ej till straff dömas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1973.

4 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1960: 258) om utjämningsskatt å vissa varor

Härigenom förordnas, att 2 och 4 §§ förordningen (1960: 258) om utjämningsskatt å vissa varor skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Utjämningsskatt skall utgå för

a) choklad- och konfektyrvaror, som äro skattepliktiga enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varus katt;

b) *fondantmassor, mandelmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat, innehållande mindre än 80 viktprocent sötningsmedel, i bulk, hänförliga till tulltaxenummer 17.04;*

c) wafers och biscuits, hänförliga till tulltaxenummer 19.08;

d) öl av typ B och starköl.

b) wafers och biscuits, hänförliga till tulltaxenummer 19.08;

c) öl av typ B och starköl.

4 §²

För choklad- och konfektyrvaror som avses i 2 § a samt för wafers och biscuits utgår skatten med 60 öre för kilogram. *För fondantmassor, pastor och andra varor som avses i 2 § b utgår skatten med 35 öre för kilogram.* I varans vikt inräknas sådant förefintligt emballage med vilket varor av ifrågavarande slag försäljes i detaljhandeln.

För öl av typ B utgår skatten med 5 öre för liter och för starköl med 6 öre för liter.

För choklad- och konfektyrvaror som avses i 2 § a samt för wafers och biscuits utgår skatten med 50 öre för kilogram. I varans vikt inräknas sådant förefintligt emballage med vilket varor av ifrågavarande slag försäljes i detaljhandeln.

För öl av typ B utgår skatten med 4 öre för liter och för starköl med 5 öre för liter.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1973.

5 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område

Härigenom förordnas, att 7 § och bilagan till förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område skall ha nedan angivna lydelse.

¹ Senaste lydelse 1971: 1231.

² Senaste lydelse 1969: 716.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Tillverkare eller, i fall som avses nedan under a, innehavare av slakteri eller köttbesiktningsbyrå erlägger avgift för

a) kött av häst, nötkreatur, tamsvin och får, när köttet blivit godkänt vid köttbesiktning enligt lagen den 20 mars 1959 (nr 99) om köttbesiktning m. m. (slaktdjursavgift),

b) mjölk som användes av mjölkproducent vid tillverkning av smör eller ost för försäljning,

c) mjölk och grädde som användes i mejeri för tillverkning av annan vara än grädde, smör eller ost,

ost, torkmjölk och kondenserad mjölk, som tillverkats i mejeri,

margarinost som ej tillverkats i mejeri,

d) smör och smörliknande vara med minst 70 viktprocent mjölkfett men utan annat fett, vilka användes för tillverkning av grädde, ersättningsmedel för grädde eller produkt för beredning av grädde eller ersättningsmedel för grädde, om varan ej skall förbrukas i tillverkarens hushåll,

e) vete och råg som användes för tillverkning av mjöl, gryn, flingor eller liknande produkt,

f) majs och maniokrot eller ämne som innehåller majs eller maniokrot samt annan väsentligen lika stärkelserik vara, som användes vid tillverkning av stärkelse eller stärkelseprodukt,

h) fett, fet olja och fettsyra som erhålles ur fisk eller havsdäggdjur eller ur fettråvara, hänförlig till tulltaxenummer 12.01, 12.02 och 21.03 (fettvaruavgift),

i) oljekraftfoder som för försäljning tillverkas i samband med att olja utvinnes ur frön och frukter,

j) produkt, härrörande från sojaböner och hänförlig till tulltaxenummer 19.02 eller 23.04,

k) produkt, hänförlig till tulltaxenummer 21.07 D, som tillverkas för försäljning, *med undantag av sådant vid tillverkning av bakverk använt slag av beredning som innehåller minst 10 viktprocent fett.*

k) produkt, hänförlig till tulltaxenummer 21.07 B, som tillverkas för försäljning.

Bilaga²

Förteckning**över varor som avses i 2 § förordningen**

Tulltaxenr Varuslag

ur 01.01 Levande hästar

ur 01.02 Levande nötkreatur

ur 01.03 Levande tamsvin

ur 01.04 Levande får

¹ Senaste lydelse 1971: 434.

² Senaste lydelse 1971: 1239.

Tulltaxenr Varuslag

- 01.05 Levande fjäderfä, dvs. höns, ankor, gäss, kalkoner och pärlhöns
- ur 02.01 Kött och andra ätbara delar av häst, nötkreatur, tamsvin och får, färska, kyllda eller frysta:
kött K
andra slag
- 02.02 Slaktat fjäderfä (dvs. höns, ankor, gäss, kalkoner och pärlhöns) och ätbara delar därav (med undantag av lever), färska, kyllda eller frysta
- ur 02.03 Fjäderfälever (med undantag av gåslever), färsk, kyld, fryst eller saltad
- 02.05 Svinfett, ej innehållande kött, och fjäderfäfett (ej utsmälta, utpressade eller extraherade med lösningsmedel), färska, kyllda, frysta, saltade, torkade eller rökta:
ister F
andra slag
- ur 02.06 Kött och andra ätbara delar av häst, nötkreatur, tamsvin, får och fjäderfä (med undantag av fjäderfälever), saltade, torkade eller rökta:
kött av häst, nötkreatur, tamsvin och får K
andra slag
- 04.01 Mjölk och grädde, ej konserverade, koncentrerade eller sötade K
- 04.02 Mjölk och grädde, konserverade, koncentrerade eller sötade K
- 04.03 Smör K
- 04.04 Ost och ostmassa K
- ur 04.05 Fjäderfäegg med skal, fågelägg utan skal samt ägggula, färska, torkade eller på annat sätt konserverade, även sötade
- ur 07.01 Potatis (med undantag av nyskördad potatis under tiden 6 juni—5 juli), färsk eller kyld
- 07.05 Torkade spritade baljväxtfrön av sådana slag som användes till människo- eller djurföda, även skalade eller kluvna
- ur 07.06 Maniok- och arrowrot, färska eller torkade, hela eller i bitar
- 10.01 Vete samt blandsäd av vete och råg
- 10.02 Råg
- 10.03 Korn
- 10.04 Havre
- 10.05 Majs
- ur 10.07 Hirs och sorghum
- ur 11.01 Finmalet mjöl av vete, råg, korn, havre, majs, hirs och sorghum:
av vete och råg K
andra slag
- ur 11.02 Krossgryn samt grovt mjöl (inbegripet fingryn) av vete, råg, korn, havre, majs, hirs och sorghum; annat bearbetat vete, råg, korn, havre, majs, hirs och sorghum; groddar av spannmål, hela, valsade, bear-

Tulltaxenr Varuslag

	betade till flingor eller malda: vete och råg som bearbetats till krossgryn eller grovt mjöl eller som bearbetats på annat sätt	K
	andra slag	
11.05	Mjöl, gryn och flingor framställda direkt av po- tatis	
11.06	Mjöl och gryn framställda direkt av sago, av ma- niok-, arrow- eller salepsrot eller av andra rötter, stam- eller rotknölar hänförliga till nr 07.06	
11.07	Malt, även rostat	
ur 11.08	Stärkelse:	
	potatisstärkelse	K
	andra slag	
ur 12.01	Oljeväxtfrön och oljehaltiga frukter (med undantag av hamp-, lin-, oiticica- och ricinusfrön samt bok- ollon), hela eller sönderdelade	
ur 12.02	Mjöl, ej avfettat, av oljeväxtfrön eller oljehaltiga frukter (med undantag av senapspulver och mjöl av hamp-, lin-, oiticica- och ricinusfrön samt av bok- ollon)	
ur 12.04	Sockerbetor, hela eller skurna, färska, torkade eller pulveriserade	
ur 12.10	Grönmjöl och annat hömjöl	
15.01	Ister, annat svinfett och fjäderfäfett, utsmälta, ut- pressade eller extraherade med lösningsmedel	F
15.02	Fetter av nötkreatur, får eller getter, ej utsmälta; ur sådana fetter utsmälta eller med lösningsmedel extra- herade fetter (inbegripet "premier jus")	F
15.03	Solarstearin och oleostearin (presstal); isterolja, olcomargarin och talgolja, ej emulgerade, blandade eller på annat sätt beredda	F
ur 15.04	Fetter och oljor, även raffinerade, av fisk eller havs- däggdjur (med undantag av högvitaminhaltig tran och olja)	F
15.06	Andra animaliska oljor och fetter (inbegripet klöv- olja samt fetter från ben och avfall)	F
ur 15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor (med undantag av kroton-, lin-, oiticica-, ricin- och trä-/tung-/olja), råa, renade eller raffinerade	F
ur 15.08	Animaliska och vegetabiliska oljor (med undantag av lin-, oiticica, ricin- och trä-/tung-/olja), kokta, oxiderade, dehydratiserade, faktiserade, blåsta, poly- meriserade genom värmebehandling i vakuum eller inert gas eller på annat sätt modifierade	F
ur 15.10	Fettsyror (med undantag av olein, linoljefettsyra och andra fettsyror med ett jodtal av minst 170, ricin- oljefettsyra, dehydratiserad ricinoljefettsyra, högraf- finerad tallfettsyra och ullfettsyra); sura oljor från raffinering	F
15.12	Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter, som helt eller delvis hydrerats eller som gjorts fastare eller härdats genom andra processer, även raffine-	

Tulltaxenr Varuslag

	rade men ej vidare bearbetade	F
15.13	Margarin, konstister och annat berett ätbart fett: innehållande smör	K
	andra slag	Fp
ur 16.01	Korv (med undantag av gåsleverkorv) o. d. av kött, andra djurdelar eller blod	
ur 16.02	Kött och andra djurdelar, beredda eller konservera- de på annat sätt (med undantag av gåsleverpastej)	
17.01	Socker från sockerbetor och sockerrör, i fast form	
ur 17.02	Annat socker (med undantag av invertsocker, malt- socker och kemiskt ren laktos); sirap och andra sockerlösningar; sockerkulör: druv- och stärkelsesocker samt stärkelsesirap	K
	andra slag	
17.03	Melass, även avfärgad	
ur 17.04	Fondantmassor, mandelmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat, ej innehållande kakao, i bulk	
ur 18.06	Glass, glasspulver, glasspasta (glassmassa), pudding- pulver, puddingar samt pulver, flingor, pastor och flytande beredningar för framställning av dryck, in- nehållande kakao	
19.02	Beredningar av mjöl, stärkelse eller maltextrakt, av sådana slag som användes som barnmat, för dietiskt ändamål eller för matlagningsändamål, även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent: produkter av sojamjöl	K
	andra slag	
19.03	Makaroner, spaghetti och liknande produkter	
19.04	Gryn och flingor framställda av tapioka-, sago-, potatis- eller annan stärkelse	
19.07	Matbröd, skeppsskorpor och andra enklare bakverk utan tillsats av socker, honung, ägg, fett, ost eller frukt	
ur 19.08	Bakverk, ej hänförliga till nr 19.07, även innehåll- ande kakao (oavsett mängden) (med undantag av biscuits och wafers)	
ur 20.02	Potatisprodukter beredda eller konserverade på an- nat sätt än med ättika eller ättiksyra	
ur 21.05	Homogeniserade sammansatta livsmedelsbered- ningar, innehållande kött (inbegripet andra djurde- lar)	
ur 21.07	Livsmedelsberedningar, ej annorstädes nämnda el- ler inbegripna (med undantag av konfektyrer): icke alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker; glass, glasspulver, glasspasta (glassmas- sa) och puddingpulver andra slag	K
23.02	Kli, fodermjöl och andra återstoder, erhållna vid siktning, malning eller annan bearbetning av spannmål eller baljväxtfrön	
23.03	Betmassa, bagass och annat avfall från sockerfram- ställning; drav, drank och annat avfall från brygge-	

Tulltaxenr Varuslag

	rier eller brännerier; återstoder från stärkelseframställning samt liknande återstoder	
ur 23.04	Oljekakor och andra återstoder (med undantag av bottensatser, avslenningsåterstoder och mandelkli) från utvinning av vegetabiliska oljor:	
	av sojabönor	K
	andra slag	
23.06	Produkter av vegetabiliskt ursprung av sådana slag som användes som djurfoder, ej annorstädes nämnda eller inbegripna	
ur 23.07	Sötade fodermedel och andra beredningar av sådana slag som användes för utfodring av djur (med undantag av hundbröd samt sådana vitamin- och mineralfodermedel som ej innehåller torrmjök):	
	innehållande torrmjök	K
	andra slag	
ur 35.02	Äggalbumin	
35.05	Dextrin och dextrinklister; löslig stärkelse och rostad stärkelse; stärkelseklister	K
ur 38.12	Beredda glätt- och appreturmedel av sådana slag som användes inom textil-, pappers- eller läderindustrin eller inom liknande industrier, baserade på stärkelse eller stärkelseprodukter (med undantag av varor i detaljhandelsförpackningar, vägande per styck högst 1 kg netto)	K
ur 38.19	Kärnbindemedel innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter	K
ur 39.06	Stärkelse, företrad, förestrad eller på annat sätt modifierad, men ej vidare bearbetad	K

Denna lag träder i kraft den 1 april 1973.

6 Förslag till

Förordning om upphävande av förordningen (1953: 396) om accis å fettemulsion m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen (1953: 396) om accis å fettemulsion m. m. skall upphöra att gälla vid utgången av mars 1973.

7 Förslag till

Förordning om ändring i tulltaxan (1971: 920)

Härigenom förordnas, att tulltaxenr 17.04, 18.06, 19.01, 19.02, 19.03, 19.07, 19.08, 21.07, 35.05, 38.12, 38.19 G och 39.06 tulltaxan (1971: 920) skall ha nedan angivna lydelse.

Tulltaxenr	Varuslag	
17.04	Sockerkonfektyrer, ej innehållande kakao	5 %
18.06	Choklad och andra livsmedelsberedningar innehållande kakao	5 %
19.01	Maltextrakt	fri
19.02	Beredningar av mjöl, stärkelse eller maltextrakt, av sådana slag som användes som barnmat, för dietiskt ändamål eller för matlagningsändamål, även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent:	
	A. produkter av till nr 11.05 hänförligt mjöl av potatis	5 %
	B. andra slag	fri
19.03	Makaroner, spaghetti och liknande produkter	fri
19.07	Matbröd, skeppsskorpor och andra enklare bakverk utan tillsats av socker, honung, ägg, fett, ost eller frukt	5 %
19.08	Bakverk, ej hänförliga till nr 19.07, även innehållande kakao (oavsett mängden)	5 %
21.07	Livsmedelsberedningar, ej annorstädes nämnda eller inbegripna:	
	A. icke alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker; konfektyrer, ej hänförliga till annat nummer; glass, glasspulver, glasspasta (glassmassa) och puddingpulver	5 %
	B. andra slag	fri
35.05	Dextrin och dextrinklister; löslig stärkelse och rostad stärkelse; stärkelseklister:	
	A. innehållande mer än 20 % stärkelse eller stärkelseprodukter	100 kg 40: 40
	B. andra slag	9 %
38.12	Beredda glätt-, appretur- och betmedel av sådana slag som användes inom textil-, pappers- eller läderindustrin eller inom liknande industrier:	
	A. glätt- och appreturmedel innehållande mer än 20 % stärkelse eller stärkelseprodukter, med undantag av varor i detaljhandelsförpackningar, vägande per styck högst 1 kg netto ..	100 kg 40: 40
	B. andra slag	9 %
38.19	G. kärnbindemedel innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter:	
	1. innehållande mer än 20 % stärkelse eller stärkelseprodukter	100 kg 40: 40
	2. andra	9 %
39.06	Andra högmolekylära polymerer, konsthartser och	

Tulltaxenr. Varuslag

plaster, inbegripet alginsyra samt salter och estrar
därav; linoxyn:

A. obearbetade:

1. alginsyra samt salter och estrar därav; växt-
slem, företrat, förestrat eller på annat sätt
modifierat fri
2. stärkelse, företrat, förestrat eller på annat
sätt modifierad:
 - a. innehållande mer än 20 % stärkelse eller
stärkelseprodukter 100 kg 40: 40
 - b. annan 9 %
3. andra 8 %
- B. andra slag 10,5 %

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1973.

8 Förslag till

**Förordning om upphävande av förordningen (1960: 243) angående rätt
för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan
m. m.**

Härigenom förordnas, att förordningen (1960: 243) angående rätt för
Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m.
skall upphöra att gälla.

Denna förordning träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen statsrådet på Stockholms slott den 10 november 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, BENGTSSON, NORLING, CARLSSON, FELDT.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändringar i tullagstiftningen, m. m., till följd av avtalen med EEC m. m.,* och anför.

Inledning

På förslag av chefen för handelsdepartementet har Kungl. Maj:t i prop. 1972: 135 föreslagit riksdagen att godkänna de avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC) och Europeiska kol- och stål-gemenskapen (CECA) jämte dess medlemsstater som undertecknades i Bryssel den 22 juli 1972. Genomförandet av åtagandena enligt avtalen kräver viss anpassning av den svenska tullagstiftningen.

De sakkunniga som tillkallats med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1972 för att göra en översyn av viss tullagstiftning m. m.¹, har den 19 oktober 1972 avlämnat ett delbetänkande, EEC och tullagstiftningen (Ds Fi 1972: 9), med förslag till åtgärder på tullagstiftningens område på grund av avtalen och de förutsedda ändringarna i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA). I betänkandet behandlas också en framställning från generaltullstyrelsen med förslag till ändring av tulltaxeringsförordningen m. m. samt en skrivelse från Sveriges industriförbund om förhandsbesked i fråga om varucertifikat. Betänkandet har remissbehandlats och yttranden har avgetts av generaltullstyrelsen, riksskatteverket, statens livsmedelsverk, statens jordbruksnämnd, kommerskollegium, Jernkontoret, Sveriges exportråd, Sveriges grossistförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Svensk industriförening, Sveriges kemiska industrikontor, Textilrådet, Landsorganisationen i Sverige, Sveriges akademikers centralorganisation, Statstjänstemännens riksförbund och Svenska arbetsgivareföreningen. Sveriges exportråd, Sveriges grossistförbund och Sveriges industriförbund

¹ Avdelningsdirektören Tore Gabrielsson, ordförande, kanslirådet Nils Börje Leuf och avdelningsdirektören Åke Skog.

har avgett gemensamt yttrande efter samråd med Jernkontoret, Koooperativa förbundet och Stockholms handelskammare.

Efter remiss har kommerskollegium vidare den 23 oktober 1972 lämnat yttrande med synpunkter på utformningen av råvaruprisutjämningen för livsmedelsindustriprodukter m. m. på grund av avtalet mellan Sverige och EEC. Yttrandet har utarbetats i samarbete med generaltullstyrelsen, riksskatteverket och statens jordbruksnämnd samt efter samråd med Sveriges industriförbund, Sveriges kemiska industrikontor, Sveriges grossistförbund och Lantbrukarnas riksförbund. Till yttrandet har fogats yttranden från statens jordbruksnämnd, Lantbrukarnas riksförbund, Sveriges kemiska industrikontor, Sveriges industriförbund och Svenska bryggareföreningen. I kommerskollegiets yttrande har även behandlats en framställning från italienska ambassaden rörande tullen på spagetti och en skrivelse från Sveriges marzipanfabrikers förening u. p. a. rörande utjämningskatten på mandelmassor.

Gällande ordning samt avtalsbestämmelser, förslag och remissbehandling

Tullagstiftningen

Åtgärder till följd av EFTA

Enligt allmänna bestämmelser i tulltaxan (1971: 920) skall tull utgå enligt taxan för vara som införs till Sverige om annat ej föreskrivs. Undantagsbestämmelser finns huvudsakligen i tulltaxeringsförordningen (1960: 391). Vissa av dessa bestämmelser innebär slutlig befrielse från tull. Enligt andra bestämmelser medges temporär tullfrihet, dvs. tullfrihet under förutsättning att varorna återutförs inom viss tid från införseln. Vidare finns regler om tullnedsättning i vissa fall för varor som reparerats eller bearbetats på annat sätt i utlandet. Enligt förordningen (1929: 307) angående tullrestitution (tullrestitutionsförordningen) medges dessutom i vissa fall restitution vid varuutförsel av tull som erlagts vid införseln av material som använts vid tillverkningen av en vara.

I kungörelsen (1960: 198) med anledning av Sveriges tillträde till den i Stockholm den 4 januari 1960 undertecknade konventionen angående upprättandet av EFTA sägs att konventionen ratificerats av Sverige och att den trätt i kraft den 3 maj 1960. Konventionstexten har fogats till kungörelsen som bilaga.

Enligt EFTA-konventionen avvecklas tullarna på industrivaror i handeln mellan medlemsländerna. Tullavvecklingen slutfördes i stort sett den 31 december 1966. Fr. o. m. denna dag vägrar medlemsstaterna tullfrihet för en vara om tullrestitution medgetts vid exporten från den medlemsstat där varan senast bearbetats. De restitutionsformer som för svensk del är oförenliga med tullfrihet i ett EFTA-land är allmän

industrirestitution samt i vissa fall varvsindustrirestitution och särskild restitution. Som tullrestitution anses i EFTA också vissa former av tullfrihet enligt tulltaxeringsförordningen, tullbefrielse för varor som införts i frihamn samt återbetalning av vissa jordbruksavgifter.

Tullförmånerna i EFTA tillkommer vara som är berättigad till områdesbehandling enligt bestämmelserna i artikel 4 i konventionen. Vara anses berättigad till sådan behandling om den avsänts till importlandet från annan medlemsstat och har ursprung inom EFTA-området enligt något av följande kriterier:

- a) den har helt producerats inom området,
- b) den har producerats inom området genom bearbetning som anges i särskilda bearbetningslistor, eller
- c) den har producerats inom området och värdet av material som importerats till området eller är av obestämt ursprung och som använts vid varans produktion överstiger inte 50 % av varans exportpris. Det sistnämnda kriteriet gäller dock inte för textilvaruområdet.

Bestämmelser för tillämpningen av artikeln finns i bilaga B till konventionen. Enligt regel 8 i denna bilaga skall en begäran om att varor skall anses berättigade till områdesbehandling styrkas med bevisning i fråga om ursprung, försändning och tullrestitution. Bevisningen kan bestå av en deklaration, som avges av producenten eller i vissa fall av exportören av varan, eller av ett certifikat, utfärdat av statlig myndighet eller ett av staten auktoriserat organ, såsom en handelskammare.

Myndigheterna i importlandet kan begära ytterligare bevisning till styrkande av deklaration eller certifikat. De kan också begära att myndigheterna i andra medlemsstater undersöker riktigheten av det erhållna bevismaterialet.

Varje medlemsstat i EFTA har åtagit sig att införa bestämmelser om straff för personer som inom dess område lämnar oriktiga uppgifter i handling avsedd att användas till stöd för en begäran i en annan medlemsstat att vara skall anses berättigad till områdesbehandling. De straff som kan komma i fråga skall motsvara dem som tillämpas då oriktiga uppgifter lämnas för tullbehandling av importvaror.

Genom förordningen (1960: 243) angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m. har Kungl. Maj:t bemyndigats meddela sådana bestämmelser i fråga om tullar som krävs för att förpliktelserna enligt EFTA-konventionen skall kunna uppfyllas. Med stöd av bemyndigandet har Kungl. Maj:t genom kungörelsen (1960: 245) angående avvikelse i vissa fall från tulltaxan anpassat tullen för EFTA-varor till konventionens bestämmelser om högsta tull för sådana varor. Kungörelsen har fr. o. m. den 31 december 1966, då tullavvecklingen för industrivaror slutfördes, ersatts av kungörelsen (1966: 721) om avvikelse från tulltaxan på grund av EFTA-konventionen. Motsvarande bestämmelser i fråga om varor som om-

fattas av jordbruks- och fiskregleringarna finns i kungörelsen (1966: 722) om frihet med hänsyn till EFTA-konventionen från vissa införselavgifter m. m. Denna kungörelse har utfärdats på grund av särskilt be-
myndigande av riksdagen.

När den nyss nämnda bestämmelsen i EFTA-konventionen om förbud mot tullrestitution trädde i kraft den 31 december 1966 bemyndigades Kungl. Maj:t genom ändringar i 13 § tullrestitutionsförordningen och 16 § tulltaxeringsförordningen att förordna om de avvikelser från de båda förordningarna som föranleddes av konventionsförpliktelserna. Med stöd härav har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelsen (1966: 719) om tullrestitution i fall som avses i EFTA-konventionen. I fråga om varor som omfattas av jordbruks- och fiskregleringarna har motsvarande bestämmelser tagits in i den nämnda kungörelsen om frihet med hänsyn till EFTA-konventionen från vissa införselavgifter.

Föreskrifter om bevisning om exportvaras ursprung och om kontroll av sådan bevisning finns i kungörelsen (1966: 671) om bevis för vinnande av områdesbehandling enligt konventionen angående upprättande av EFTA.

Föreskrifter om bevisningen vid import finns i kungörelsen om avvikelse från tulltaxan på grund av EFTA-konventionen.

Generaltullstyrelsen har hand om den skriftväxling med myndigheterna i övriga EFTA-länder som behövs för kontrollen av ursprungsbevisning för importvaror.

Enligt lagen (1962: 120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m. (ändrad senast 1966: 638) döms den till böter eller fängelse i högst ett år som uppsåtligen lämnat oriktig uppgift i handling, som hos myndighet inom eller utom landet eller hos auktoriserad handelskammare åberopas till bevis för vinnande av områdesbehandling. För påföljd skall uppgiften ha varit ägnad att leda till frihet från tull eller annan avgift eller till att för låg tull eller avgift tas ut vid införsel av vara till annan stat inom EFTA-området. Den som tillhandahållit den åberopade handlingen med vetskap om att den innehöll oriktig uppgift döms också. Är brottet grovt döms till fängelse i högst två år. Lämnas den oriktiga uppgiften av grov oaktsamhet är straffet böter. För ringa brott döms ej till straff. Straffsatserna står i överensstämmelse med vad som gäller enligt lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling (varusmuggningslagen). Förverkandepåföljd, som normalt inträder vid varusmuggling, har emellertid inte föreskrivits för brotten enligt 1962 års lag.

Avtalen med EEC och CECA

Kungl. Maj:t har, som inledningsvis nämnts, nyligen föreslagit riksdagen att godkänna Sveriges avtal med EEC och CECA (prop. 1972:

135). I propositionen ges en utförlig redogörelse för avtalen som f. ö. har fogats till statsrådsprotokollet som bilaga. Här lämnas därför endast en kort redogörelse för vissa delar av avtalens innehåll som bakgrund till de förslag om åtgärder på tullagstiftningens område med anledning av avtalen jag nu avser att lägga fram.

EEC-avtalet innehåller regler för handeln med varor hänförliga till 25—99 kap. tulltaxan med vissa undantag samt ett fåtal varor ur andra kapitel. CECA-avtalet behandlar endast malm, kol och koks samt järn och stål. I fråga om bestämmelser på tullområdet bl. a. vad avser ursprungsregler hänvisar CECA-avtalet till EEC-avtalet.

Avtalen skall träda i kraft den 1 januari 1973. Med början den 1 april skall Sverige successivt avveckla tullarna på varor med ursprung i EEC. Samtidigt skall EEC börja sin avveckling av tullarna på varor med ursprung i Sverige. För huvuddelen av de varor, som berörs av avtalen, skall tullarna avtrappas med 20 % den 1 april 1973 och med 20 % den 1 januari vart och ett av åren 1974—1976. Helt avvecklade skall tullarna vara den 1 juli 1977. Avtrappningen utgår från bastullen, varmed förstås den tull som faktiskt tillämpades den 1 januari 1972 eller, beträffande livsmedelsindustriprodukter, den tull som anges i protokoll 2 till EEC-avtalet.

För vissa varor inom stålområdet gäller längre tid för tullavvecklingen vid import till Sverige.

Enligt till avtalen knutna skriftväxlingar skall Sverige vidare ensidigt medge EEC vissa tullförmåner bl. a. i fråga om fisk och fiskprodukter, frukt, grönsaker och andra trädgårdsprodukter samt vin.

Reglerna om tullavveckling skall, till skillnad från vad som gäller enligt EFTA-konventionen, tillämpas även på fiskala tullar. De avtalslutande parterna får emellertid ersätta en fiskal tull eller det fiskala elementet i en tull med intern avgift.

Enligt avtalen har parterna i vissa situationer möjlighet att vidta skyddsåtgärder. Sådana åtgärder kan tillgripas bl. a. om motparten gör sig skyldig till avtalsbrott, om konkurrensreglerna åsidosätts eller om importen av en vara på grund av tullnedsättningen ökar så att allvarlig skada hotar importlandets näringsliv. Skyddsåtgärder får också vidtas av andra anledningar, såsom vid allvarliga störningar inom en sektor av näringslivet eller inom en region, vid betalningsbalanssvårigheter samt om CECA-avtalets prisregler överträds. Mot dumping får avtalsparterna vidta ändamålsenliga åtgärder i överensstämmelse med bestämmelserna i avtalet om tillämpning av artikel VI i allmänna tull- och handelsavtalet (GATT). I de nämnda fallen blir det i första hand fråga om att återinföra tull enligt tulltaxan. Även andra åtgärder kan dock komma i fråga, t. ex. införande av en särskild utjämningsavgift.

Då tullavvecklingen fortskridit så långt att endast 40 % av bastullen på en vara återstår (dvs. för de flesta varor den 1 januari 1975) får

restitution eller tullbefrielse inte medges i fråga om material från tredje land som använts för tillverkning av en vara, som skall införas i annat land med anspråk på förmånsbehandling enligt avtalen. Dessa bestämmelser gäller dock inte livsmedelsindustriprodukter.

För att en vara skall medges förmånsbehandling vid import fordras att den har ursprung i exportlandet i enlighet med de ursprungsregler som finns intagna i protokoll 3 till EEC-avtalet. Dessa regler skiljer sig i vissa väsentliga avseenden från vad som gäller i EFTA. Någon generell motsvarighet till EFTA:s 50-procentregel finns sålunda inte. Huvudregeln är enligt artikel 1 att en vara anses ha ursprung inom området om den helt framställts där eller om den framställts där av importerat material som är hänförligt till annat tulltaxenummer än den färdiga varan. Härutöver gäller för vissa varor som intagits i en särskild bearbetningslista A kompletterande krav som också måste vara uppfyllda för att dessa varor skall få ursprungs-karaktär. För vissa andra varor som intagits i en bearbetningslista B är där angivna bearbetningar ursprungskvalificerande även om nummerväxling inte ägt rum. Enligt artikel 2 till protokollet gäller vidare, att EFTA-länderna, om de för sin handel sinsemellan tillämpar ursprungsregler som är identiska med EEC-reglerna, under vissa förutsättningar får lägga samman tillverkningsprocesser som äger rum i flera led i olika länder. Genom s. k. kumulation får de då tillgodoräkna sig ursprungsstatus för den färdiga varan. Protokollet innehåller också vissa bestämmelser om hur tullfriheten under övergångstiden skall bibehållas i handeln med Danmark och Storbritannien.

En varas ursprung skall styrkas med bevis (varucertifikat) som utfärdas av tullmyndighet i exportlandet enligt reglerna i protokoll 3 till EEC-avtalet. Certifikat skall utfärdas efter skriftlig ansökan på blankett enligt i protokollet föreskrivet formulär.

I protokollets artikel 16 anges att EEC:s medlemstater och Sverige skall lämna varandra ömsesidigt bistånd genom sina tullmyndigheter för kontroll av äktheten och riktigheten av varucertifikaten.

Påföljd skall enligt protokollets artikel 17 drabba var och en som upprättar eller låter upprätta handling innehållande oriktiga uppgifter i syfte att erhålla varucertifikat som möjliggör för vara att komma i åtnjutande av förmånsbehandling.

EEC- och CECA-avtalen medger i princip fortsatt frihandel inom EFTA. I avtalen föreskrivs sålunda (artikel 17 i EEC-avtalet och artikel 13 i CECA-avtalet) att avtalsbestämmelserna inte skall hindra länderna från att bibehålla eller upprätta bl. a. frihandelsområden om dessa inte påverkar villkoren för handeln med EEC, särskilt i fråga om ursprungsreglerna. För dessa har som jag förut nämnt förutsatts identitet mellan de bestämmelser som skall tillämpas gentemot EEC och EFTA-länderna. Eftersom de nya ursprungsreglerna på vissa punkter

är strängare än de som hittills tillämpats inom EFTA riskeras härigenom för vissa varor möjligheten till förmånsbehandling.

I handeln mellan Sverige och de länder som lämnar EFTA för att bli medlemmar i EEC (Danmark och Storbritannien) skall EEC-avtalet tillämpas. Den tullfrihet som uppnåtts i EFTA får emellertid bibehållas under övergångstiden i varuutbytet med dessa länder för sådana varor som omfattas av avtalet med EEC. För övriga varor gäller tullfriheten endast intill utgången av år 1973, varefter tullarna stegvis återinförs.

Inom EFTA pågår f. n. överläggningar om regler för den framtida handeln mellan de kvarvarande EFTA-länderna samt om möjligheten av fortsatt användning av EFTA-reglerna under en övergångstid jämsides med de nya reglerna. Vidare söker man åstadkomma ett gemensamt förslag till ursprungsregler för varor som är tillverkade av beståndsdelar med ursprung i flera EEC- och EFTA-länder men som under övergångstiden kan komma att förlora möjligheten till tullfrihet. Detta förslag skall bli föremål för förhandlingar med EEC.

EFTA-länderna kommer också i det inbördes handelsutbytet att gå över till den form för ursprungsbevisning som skall användas enligt avtalen med EEC. Möjligen blir dock den nu gällande ordningen för sådan bevisning tillåten under en övergångstid.

De sakkunnigas förslag

I det i inledningen nämnda betänkandet (Ds Fi 1972: 9) framhålls att EEC- och CECA-avtalen samt EFTA-konventionen kommer att beröra huvuddelen av Sveriges import och export. Övergången till de nya utrikeshandelsvillkoren i fråga om EEC och EFTA innebär en omställning för näringslivet och myndigheterna. De bestämmelser, som utfärdas för avtalens tillämpning, blir av stor betydelse. De sakkunniga anser därför att bestämmelserna bör ges en fast anknytning till övrig tullagstiftning och redan från början utformas så att de utan stora ändringar kan tas in i den nya tullagstiftning, som avses bli resultatet av de sakkunnigas fortsatta arbete.

EEC- och CECA-avtalen samt EFTA-konventionen förutsätter att tullmyndigheterna kan

1. medge tullnedsättning eller tullfrihet vid import av varor som är berättigade härtill

2. tillse att tullrestitution eller motsvarande former av tullfrihet inte kommer i fråga för varor som exporteras med anspråk på förmånsbehandling i importlandet, samt

3. utfärda eller påteckna varucertifikat för varor som skall exporteras från Sverige med anspråk på förmånsbehandling i importlandet.

Vidare förutsätts i avtalen att den som lämnar oriktig uppgift i syfte att få varucertifikat skall kunna ådömas straff.

För att förpliktelserna enligt EEC- och CECA-avtalen skall kunna uppfyllas fordras sålunda att avvikelser görs från tulltaxan, tulltaxeringsförordningen och tullrestitutionsförordningen på i princip samma sätt som nu sker på grund av EFTA-konventionen. Det behövs också föreskrifter om grunderna för förmånsbehandling samt om utfärdande av varucertifikat som kan godtas som underlag för förmånsbehandling i andra länder.

Vidare bör övervägas om avgift skall tas ut för tullmyndigheternas arbete med att utfärda eller påteckna varucertifikat. Avtalets föreskrift om straff för den som lämnar oriktig uppgift i syfte att få varucertifikat bör också beaktas liksom även frågan om avtalets skyddsklausuler påkallar justering av nu gällande lagstiftning om särskild tullavgift och antidumpingtull.

De föreskrifter om avvikelser från gällande tullagstiftning, vilka behövs för tillämpning av EFTA-konventionen, har utfärdats av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagsfullmakter. Den ordningen bör enligt de sakkunnigas uppfattning tillämpas även då det gäller att anpassa lagstiftningen till EEC- och CECA-avtalen. Kungl. Maj:t bör därför bemyndigas att förordna om avvikelser från tulltaxan, tulltaxeringsförordningen och tullrestitutionsförordningen även på grund av dessa avtal. Fullmakterna föreslås bli utformade så att de även omfattar vad som gäller på grund av EFTA-konventionen.

Till de sakkunniga har som nämnts överlämnats en skrivelse från generaltullstyrelsen med förslag till ändring av bl. a. 16 § tulltaxeringsförordningen och 13 § tullrestitutionsförordningen. Styrelsen föreslår att Kungl. Maj:t bemyndigas att föreskriva om avvikelser från bestämmelserna i förordningarna på grund av avtal med främmande stat eller sammanslutning av stater. Till grund för förslaget ligger uppenbarligen överväganden av samma art som de sakkunniga gjort i frågan. De bemyndiganden som styrelsen föreslår har dock betydligt större räckvidd än vad som enligt de sakkunnigas mening nu behövs.

De sakkunniga kommer sedermera i enlighet med sitt uppdrag att lägga fram förslag till en förordning i vilken de materiella bestämmelserna i bl. a. tulltaxerings- och tullrestitutionsförordningarna sammanförs i en gemensam författning. De nu ifrågavarande fullmakterna i de båda förordningarna kommer då att ersättas av en enda. De sakkunniga finner det naturligt att alla bestämmelser om avvikelser från tulltaxan tas in i tulltaxeringsförordningen om inte särskilda skäl motiverar något annat. Några sådana skäl har inte framkommit då det gäller bemyndiganden för Kungl. Maj:t att förordna om avvikelser från tulltaxan på grund av EEC- och CECA-avtalen samt EFTA-konventionen.

De sakkunniga är inte nu beredda att föreslå fullmakter med så generell utformning som generaltullstyrelsen föreslagit. Frågan kommer emellertid att ägnas ytterligare uppmärksamhet i det kommande arbetet.

De sakkunniga förordar

dels att 16 § första stycket tulltaxeringsförordningen ändras så att Kungl. Maj:t bemyndigas att förordna om avvikelser från förordningen och tulltaxan på grund av Sveriges avtal med EEC och CECA samt EFTA-konventionen.

dels att 13 § första stycket tullrestitutionsförordningen ändras så att Kungl. Maj:t bemyndigas att förordna om avvikelser från förordningen på grund av Sveriges avtal med EEC och CECA samt EFTA-konventionen.

Dessa fullmakter bör enligt de sakkunnigas uppfattning också omfatta de särskilda förmåner som Sverige utlovat i fråga om bl. a. fisk- och trädgårdsprodukter.

Den på grund av EFTA-konventionen utfärdade förordningen om rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m. innehåller också bestämmelser om särskild tullavgift. Något förordnande om sådan särskild tullavgift är inte f. n. i kraft. Om Kungl. Maj:t i framtiden skulle finna skäl utnyttja rätten att förordna om sådan avgift förutsätter de sakkunniga att förordnandet inte kommer att strida mot bestämmelserna i avtal som godkänts av riksdagen. Föreskriften kan därför enligt deras uppfattning utgå. Kungl. Maj:t får enligt förordningen vidare fastställa de föreskrifter som vid tillämpningen av förordnandet behövs för att bestämma varas ursprung, meddela tullrestitution eller eljest pröva om och i vilken omfattning tull skall erläggas. Kungl. Maj:ts rätt att meddela tillämpningsföreskrifter till förordningen har alltså begränsats till att avse endast de tre nämnda områdena. Om fullmakten att förordna om avvikelse från tulltaxan tas in i tulltaxeringsförordningen i enlighet med de sakkunnigas förslag, följer därmed, menar de sakkunniga, rätt för Kungl. Maj:t att också meddela tillämpningsföreskrifter enligt 16 § andra stycket förordningen. Eftersom fullmakten är knuten till vad som följer av internationella avtal kan rätten att meddela tillämpningsföreskrifter åberopas för sådana föreskrifter som överensstämmer med eller innebär tolkning av avtalens bestämmelser och som ligger inom de områden fullmakten avser. Någon annan begränsning av rätten att meddela tillämpningsföreskrifter är enligt de sakkunnigas uppfattning inte påkallad.

Om bemyndigandena för Kungl. Maj:t att förordna om avvikelser från tulltaxan och från tulltaxerings- och tullrestitutionsförordningarna utformas på det sätt de sakkunniga förordat, anser dessa att förordningen om rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m. kan upphävas.

Som en följd av EEC-avtalet kommer i vissa fall tullar som avvecklats enligt EFTA-konventionen successivt att återinföras i handeln med Danmark och Storbritannien. Enligt de sakkunnigas förslag blir Kungl. Maj:ts rätt att medge avvikelse från tulltaxan begränsad till vad som

följer av avtalen jämte skriftväxlingar och konventionen. Tullupptrappningen torde därför inte påkalla någon riksdagens åtgärd vad gäller tullagstiftningen.

De skyddsåtgärder som kan komma i fråga till följd av skyddsklausuler och konkurrensregler i avtalen är bl. a. återinförande av tull och uttagande av särskild utjämningsavgift. Det torde få förutsättas att utjämningsavgiften inte kan sättas högre än tullbeloppet. De avsedda åtgärderna torde därför enklast kunna vidtas genom att Kungl. Maj:t föreskriver att tullförmånen enligt avtalet tillfälligt helt eller delvis upphör att gälla för visst varuslag vid import från EEC eller EFTA-land.

De åtgärder som enligt avtalen kan vidtas mot dumping skall stå i överensstämmelse med bestämmelserna i överenskommelsen om tillämpning av artikel VI i GATT, den s. k. antidumpingkoden. En redogörelse för kodens bestämmelser har lämnats i prop. 1967: 150. Enligt förordningen (1969: 274) om antidumping- och utjämnings tull kan Kungl. Maj:t förordna att sådan tull skall tas ut för vara som införs från utlandet. EEC- och CECA-avtalens antidumpingregler påkallar enligt de sakkunnigas mening inte nu några lagstiftningsåtgärder.

De övriga skyddsåtgärder som kan vidtas enligt avtalen anses ligga utanför tullagstiftningens område.

EEC:s tullavvecklingsregler skall tillämpas även på fiskala tullar. Sverige har i förhandlingarna anmält tullen på grädd- och mjölkliknande fettemulsioner (ur tulltaxenr 21.07) som fiskal tull. Tullen på importerad sådan fettemulsion har avpassats med hänsyn till den accis som tas ut på motsvarande inhemska produkter enligt förordningen (1953: 396) om accis å fettemulsion m. m. Enligt avtalet kan en fiskal tull ersättas med intern avgift. Detta kan enligt de sakkunniga i fråga om fettemulsionerna ske *antingen* genom att dessa beläggs med avgift vid tillverkning inom landet och vid import enligt förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område, *eller* genom att förordningen om accis å fettemulsion ändras till att gälla även vid import. Oavsett vilket alternativ som väljs bör tullfrihet för fettemulsionerna föreskrivas i tulltaxan.

Reglerna i fråga om fettemulsionerna hör i materiellt hänseende närmast samman med jordbruksregleringen och de sakkunniga föreslår därför att ändringen genomförs enligt det första alternativet.

I den till EEC-avtalets protokoll 2 hörande varulistan som skall tillämpas vid import till Sverige har också tagits upp vissa rusdrycker, nämligen starköl, vermut och annat vin av färska druvor, smaksatt med aromatiska extrakter samt vissa sprithaltiga drycker innehållande ägg, äggula eller socker. I artikel 3 i protokollet sägs att protokollets bestämmelser skall tillämpas även på sprithaltiga drycker hänförliga till tulltaxenr 22.09 C i EEC:s tulltaxa. I den svenska tulltaxan motsvarar detta nr 22.09 A och B utom den i B upptagna odenaturerade

sprit. Villkoren för tullsänkningarna på dessa varor skall bestämmas av den blandade kommitté som skall upprättas enligt avtalet.

De sakkunniga föreslår att frågan om ändring av tullar för rusdrycker som införs av resande eller som gåva får anstå till dess närmare klarhet vunnits om i vilken utsträckning rusdrycker skall innefattas i förmånsbehandlingen.

EEC-avtalet innehåller föreskrifter om varucertifikatens utformning och om rätten att trycka blanketter för sådana certifikat. De sakkunniga förordar att generaltullstyrelsen efter Kungl. Maj:ts bemyndigande får utfärda föreskrifter härom.

De sakkunniga förordar också att tullmyndigheterna i Sverige liksom fallet torde bli utomlands skall utfärda och verifiera varucertifikat utan avgift.

I den inledningsvis nämnda skrivelsen den 25 september 1972 från Sveriges industriförbund, vilken överlämnats till de sakkunniga, anföras bl. a. att det för företagen är av största vikt att de snarast möjligt och senast innan de åtar sig att förse leveranser med underleverantörsbevis eller varucertifikat kan få besked från svenska myndigheter om hur dessa för sin del avser att tolka eller tillämpa bestämmelserna om varors ursprung.

Det torde enligt de sakkunnigas mening få anses naturligt att tullmyndigheterna på begäran lämnar allmänheten råd och anvisningar i frågor om hur ursprungsreglerna skall tolkas. Det bör emellertid anmärkas att, om förfrågan avser reglernas tillämpning på en enskild vara, svar i många fall inte kan lämnas utan tillgång till noggranna uppgifter om bl. a. beskaffenhet och värde av det material som använts vid varans tillverkning.

Det bör vidare konstateras att ett sådant besked kan avse endast huruvida varucertifikat kommer att utfärdas men inte om förmånsbehandling kommer att medges i importlandet.

Tolkningen av EEC-avtalets ursprungsregler kan i många fall bli förknädd med svårigheter. Det får bedömas som angeläget för tillverkare av exportvaror och av halvfabrikat till exportvaror att redan vid planeringen av inköpen kunna få ett auktoritativt uttalande om hur den färdiga varan kommer att bedömas om ett visst inköpsalternativ väljs.

De sakkunniga finner mot denna bakgrund att en möjlighet bör tillskapas för allmänheten att erhålla besked huruvida varucertifikat kommer att utfärdas för viss vara vid utförsel till EEC eller EFTA-land. De sakkunniga föreslår, att närmare föreskrifter härom utarbetas.

EEC:s medlemsstater och Sverige skall lämna varandra ömsesidigt bistånd genom sina tullmyndigheter för kontroll av äktheten och riktigheten av varucertifikaten. Då det gäller certifikat som utfärdats i Sverige kan denna föreskrift påkalla kontroll av bokföring m. m. hos den som begärt certifikatet och hos den som levererat varor till honom för

att användas som material vid tillverkning av exportvaran som certifikatet avser.

Om det förslag till tullag m. m. genomförs som nyligen lagts fram för riksdagen (prop. 1972: 110) kommer Kungl. Maj:ts föreskrifter om bl. a. varucertifikat vid utförsel att kunna betraktas som ett utflöde av bemyndigandet (23 § tullagsförslaget) för Kungl. Maj:t att meddela ytterligare föreskrifter om förfarandet vid utförsel m. m. Erforderlig bokföringskontroll m. m. kan då ske enligt föreskrifterna i 35 § lagförslaget.

För tiden fram till den dag då tullagen sätts i kraft anses bestämmelser om sådan kontroll lämpligen kunna utfärdas av Kungl. Maj:t med stöd av fullmakt från riksdagen och de sakkunniga förordar att en sådan fullmakt begärs.

Som framgått av redogörelsen för avtalen kommer bevisningen om varas ursprung i handeln med både EEC och EFTA-länderna att få ske enligt det förfarande som föreskrivs i avtalen med EEC. De uppgifter, som skall styrka att varan har sådant ursprung att den bör förmånsbehandlas i utlandet, skall då lämnas till svensk tullmyndighet i en ansökan om varucertifikat. Om någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter i ansökningen får gärningen anses fullbordad då ansökningen lämnats. De sakkunniga har på grund härav övervägt om straff för sådan gärning kan inrymmas i någon lag med mera generell räckvidd än den förut nämnda, i anledning av EFTA-konventionen tillkomna lagen (1962: 120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m.

15 kap. 10 § brottsbalken stadgar straff (böter eller fängelse i högst sex månader) för den som i skriftlig utsaga, som jämlikt lag eller författning avges under edlig förpliktelse eller på heder och samvete eller annan dylik försäkran, lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen. Om åtgärden innebär fara i bevishänseende inträder ansvar för osann försäkran. Detta lagrum torde emellertid enligt de sakkunnigas uppfattning inte kunna tillämpas i här avsedda fall på grund av att ansökan om varucertifikat skall göras på en i EEC-avtalet fastställd blankett utan sådan försäkran som avses i lagrummet.

Med varusmuggling förstås enligt 1 § varusmugglingslagen (1960: 418) bl. a. att någon medelst vilseledande i samband med tullbehandling av gods uppsåtligen föranleder att tull eller annan allmän avgift undandras statsverket eller att gods in- eller utförs i strid mot förbud. Enligt 4 § skall som varusmuggling anses om någon uppsåtligen vidtar vissa andra angivna åtgärder, t. ex. medelst vilseledande förmår tillståndsgivande myndighet att medge in- eller utförsel av gods och därigenom föranleder att godset in- eller utförs i strid mot förbud. Genom ändring i varusmugglingslagen kunde det på liknande sätt bli ansett som varusmuggling om någon uppsåtligen upprättade eller lät upprätta handling

innehållande oriktiga uppgifter och handlingen föranledde svensk myndighet att utfärda varucertifikat som möjliggör för vara att komma i åtnjutande av förmånsbehandling vid införsel till EEC eller EFTA-land. I så fall skulle straff för sådan gärning som förövats av grov oaktsamhet utdömas enligt 5 § varusmuggningslagen.

Även om bestämmelser av sådan innebörd skulle tas in i varusmuggningslagen bör inte heller i fortsättningen exportvara förklaras förverkad endast på grund av att oriktig uppgift lämnats om dess ursprung. I 9 § lagen skulle därför böra föreskrivas om undantag från sådan påföljd i de nu avsedda fallen.

I proposition med förslag till tulllag m. m. förordas bl. a. att varusmuggningslagen inom en nära framtid görs till föremål för översyn. Enligt vad de sakkunniga erfarit kan bestämmelserna om ursprungsbevisningen i EEC-avtalet möjligen komma att mjukas upp i fråga om postförsändelser, så att en av exportören upprättad handling, som åtföljer försändelsens adresskort, blir tillräcklig som bevisning vid importen. Om detta bevisförfarande kommer till stånd bör även den kunna straffas som lämnar oriktiga uppgifter i sådan bevisning. Mot denna bakgrund föreslår de sakkunniga att föreskrifter om straff för lämnande av oriktiga uppgifter i syfte att erhålla varucertifikat på grund av de nya eller reviderade avtalstexterna tas in i 1962 års lag, som sålunda tills vidare får fortsätta att gälla.

De sakkunniga framhåller avslutningsvis att samarbetet med EEC och inom EFTA förutsätter att avtalen tolkas på samma sätt i alla de avtalsslutande länderna. Detta kräver att tillämpningsbestämmelserna i de olika länderna ges samma materiella innehåll. De avtalsbestämmelser som är av centralt innehåll torde böra återges i den författning Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndiganden utfärdar om tillämpningen av avtalen. I denna bör emellertid också tas in övriga avtalsbestämmelser som är av betydelse vid in- och utförsel av varor. Dessa bestämmelser återfinns i protokoll 3 till EEC-avtalet och i det reviderade annex B till EFTA-konventionen. Dessa delar av avtalskomplexen bör enligt de sakkunnigas mening fogas till författningen som bilagor.

Remissbehandlingen

De sakkunnigas förslag har tillstyrkts eller lämnats i huvudsak utan erinran av remissinstanserna. Beträffande bemyndigandena för Kungl. Maj:t att medge avvikelser från tulltaxan och tullrestitutionsförrordningen framhålles i det gemensamma yttrandet från *exportrådet*, *grossistförbundet* och *industriförbundet*, att den preciserade formulering de sakkunniga föreslagit genom att anknyta dessa till avtalen med EEC och EFTA är helt riktig i förhållande till det mer vidsträckta förslaget från generaltullstyrelsen. Organisationerna menar dock att bemyndigandena även skall avse ändringar i avtalsregleringen som kan framkomma

genom beslut i förvaltningsorganet. *Kommerskollegium* framhåller, att fullmakterna bör vara så fullständiga som möjligt och utsträckas att även omfatta åtagandena i fråga om fisk och trädgårdsprodukter, och därvid också täcka en utvidgning av dessa till EFTA. Även övergångsbestämmelser som avser förhållandet till Danmark och Storbritannien bör täckas av fullmakter. Kollegiet påpekar vidare att möjlighet bör ges Kungl. Maj:t att liksom i fråga om EFTA medge länderna i EEC och CECA ytterligare tullförmåner. Slutligen skall bemyndigandena enligt kollegiets mening även omfatta ett återinförande av tull helt eller delvis om detta erfordras vid tillämpningen av avtalens skyddsklausuler eller regler om konkurrensförhållandena. Även *generaltullstyrelsen* erinrar om att bemyndigandena bör omfatta åtgärderna angående fisk- och trädgårdsprodukter.

I fråga om förslaget till straffbestämmelser för oriktiga ursprungsdeklarationer framhåller *exportrådet m. fl.* att de krångliga ursprungsreglerna i avtalet med EEC bör tas i beaktande vid utdömandet av straff för oriktiga uppgifter i ansökningar om varucertifikat. Organisationerna ansluter sig vidare till förslaget att exportvarorna inte bör förklaras förverkade endast på grund av att oriktig uppgift lämnats om deras ursprung. *Generaltullstyrelsen* anser att straff skall kunna utdömas också för oriktiga uppgifter från underleverantörer.

De remissinstanser som behandlat de sakkunnigas förslag om *förhandsbesked* i ursprungsfrågor i samband med utfärdandet av varucertifikat är i princip positiva till förslaget. *Exportrådet* och andra remissinstanser anser att det bör undersökas, vilken kapacitet tullmyndigheterna kan erbjuda när det gäller att avge förhandsbesked. Enligt *Stockholms handelskammare* bör ett system införas varigenom förhandsbesked kan lämnas utan väntetid. Det i betänkandet angivna förbehållet att förhandsbesked endast kan avse huruvida varucertifikat kommer att utfärdas men ej om förmånsbehandling kommer att medges i importlandet anser *textilrådet* avsevärt begränsa värdet av förhandsbeskedet. Remissinstanserna förordar också förslaget att varucertifikaten skall utfärdas utan expeditiönsavgift.

De sakkunnigas förslag om att ersätta accisen på tillverkning för försäljning av grädd- och mjölkliknande *fettemulsioner* med avgift enligt förordningen om prisreglering på jordbrukets område har tillstyrkts av *jordbruksnämnden* samt *exportrådet m. fl.* *Riksskatteverket* föreslår att även avgiften för tillverkning av fettemulsion för egen förbrukning ges samma behandling.

Med anledning av tillämpningen av Sveriges avtal med C E C A anför *kommerskollegium* följande.

De järn- och stålprodukter inom 73 kap. tulltaxan, som omfattas av CECA och för vilka alltså prisregler gäller, finns förtecknade i detta avtal. Varubeskrivningen är emellertid baserad på CECA:s nomenklatur,

vilken ej överensstämmer med den svenska tulltaxans uppdelningar. Detta kan skapa definitionsproblem. Det vore därför mest praktiskt att i svenska taxan införa CECA:s nomenklatur. Detta skulle också kunna ge underlag för en bättre statistisk samstämmighet. En sådan samstämmighet skulle bl. a. kunna underlätta framtida diskussioner rörande de s. k. indikativa taken för specialstål. Kollegiet vill därför hemställa att en särskild utredning görs om möjligheten att på detta område anpassa den svenska nomenklaturen till gemenskapens. Dessa ändringar kan även komma att föranleda smärre justeringar i kungataxan. Redan nu bör tillses att fullmakterna kan omfatta även sådan smärre justeringar.

Råvaruprisutjämnningen

Avtalsbestämmelser

Enligt förordningen (1960: 258) om utjämningskatt å vissa varor skall sådan skatt erläggas för vissa livsmedelsindustriprodukter som tillverkas i Sverige eller införs till landet. Utjämningskatt utgår på choklad och konfektyrvaror, wafers och biscuits, fondantmassor och mandelmassa samt mellanöl och starköl.

Utgjämningsskatten har till syfte att täcka kostnaderna för den prisutjämnning beträffande vissa livsmedelsindustriprodukter som tillkommit för att underlätta tullavvecklingen inom EFTA. Genom prisutjämningsförfarandet får den svenska livsmedelsindustrin tillgång till råvaror till världsmarknadspris för sin tillverkning. Förutom för de nämnda utjämningskattbelagda varorna förekommer prisutjämnning i annan form bl. a. för såser och soppor, fiskkonserver och vissa produkter av stärkelse.

Protokoll 2 till avtalet med EEC omfattar vissa produkter under 1—24 kap. tulltaxan samt vissa varor i 29, 35, 38 och 39 kap. tulltaxan vid vilkas tillverkning jordbruksråvaror används. De varor som protokollet avser är desamma både för EEC och Sverige med undantag av jäst för bakning, som ingår i EEC:s men inte i Sveriges åtaganden.

Som framgår av protokollet skall för dessa varor tull eller del av tull som, enligt vad som anges för varje vara, utgör manufaktureringsskydd avvecklas enligt samma tidtabell som skall tillämpas i fråga om andra industrivaror. Enligt artikel 1 i protokollet skall bestämmelserna i avtalet inte utgöra något hinder mot åtgärder som avser att ta hänsyn till prisskillnader på jordbruksråvaror som ingår i de varor protokollet omfattar. Det är sålunda tillåtet att vid import ta ut en rörlig avgift eller en schablontull eller att tillämpa interna prisutjämningsåtgärder av den typ som förekommer i Sverige, samt att vidta åtgärder i prisutjämnande syfte vid export.

I listan över EEC:s åtaganden anges för varje vara vilken metod för prisutjämnning som kommer att tillämpas. Närmare regler för prisutjämnning genom rörliga importavgifter har intagits i EEC-förordningen

1059/69. Vid import till de nya medlemsländerna i EEC, Danmark och Storbritannien, kommer rörliga importavgifter för de varor där sådana är tillämpliga att börja tas ut från den 1 februari 1973. När schablon-tullar skall tillämpas, vilket bl. a. är fallet i fråga om öl, såser och soppor och andra varor som varit tullfria inom EFTA, kommer dessa att införas stegvis med början den 1 januari 1974.

För Sveriges del har i varulistan för flertalet varor preliminärt gjorts en reservation för möjligheten att tillämpa prisutjämningsförfarande och vilken metod som i varje enskilt fall skall användas. I listan har också angetts vilken tullsats som skall anses motsvara manufaktureringsskyddet och sålunda bli föremål för avveckling vid import från EEC. För flertalet varor som nu är tullbelagda och där tullen innefattar både manufaktureringsskydd och råvaruprisutjämning har denna tullsats satts till 5 % av värdet, dvs. samma tullsats som tillämpas vid import från utomstående länder i fråga om flertalet varor av här avsett slag som är föremål för frihandel inom EFTA.

Bland de livsmedelsindustrivaror som omfattas av avtalet med EEC är några inte nu tullfria vid import från EFTA-länder. Detta gäller bl. a. viss glass, vissa potatisberedningar, makaroner, knäckebröd och annat matbröd, andra bakverk och vissa andra livsmedelsberedningar. Inom EFTA pågår f. n. förhandlingar om att utsträcka åtagandena för dessa varor även till de kvarvarande EFTA-länderna. EFTA-frihandeln omfattar emellertid också ett antal varor som inte ingår i åtagandena gentemot EEC. För dessa varor bibehålls EFTA-frihandeln medan tullen stegvis återinförs på tullbelagda varor i handeln med Danmark och Storbritannien.

Kommerskollegiets förslag

I det yttrande som *kommerskollegium* avlämnat med anledning av EEC-avtalets protokoll 2 framläggs förslag till prisutjämningsåtgärder för de varor där sådana anses erforderliga. Förslagen har biträttits av de myndigheter och organisationer som deltagit vid utarbetandet av yttrandet, utom på ett fåtal punkter som närmare skall beröras i det följande.

I yttrandet framhålls inledningsvis, att den valfrihet beträffande prisutjämningsmetod som EEC-avtalet medger begränsas av andra internationella åtaganden. EFTA-konventionen medger sålunda f. n. endast interna åtgärder för att kompensera råvaruprisskillnader, medan externa åtgärder såsom rörliga importavgifter bara kan användas för några varor vid import i Schweiz och Österrike. De överläggningar som f. n. pågår mellan EFTA-länderna syftar mot större valfrihet i detta avseende och kollegiets förslag utgår från att rörliga importavgifter i framtiden skall kunna användas även i EFTA-handeln när så bedöms erforderligt. Vidare framhåller kollegiet att åtaganden i GATT be-

gränsar rörelsefriheten för många varor i detta avseende. Brytning av en GATT-koncession medför sannolikt kompensationskrav från berörda länder men kan övervägas om detta av andra skäl anses nödvändigt eller önskvärt. Enligt kollegiet är det inte uteslutet att invändningar mot systemet kan komma att riktas från GATT-håll, särskilt om importavgifterna medför höjt gränsskydd mot tredje land. Även om formella GATT-bindningar inte föreligger kan enligt kollegiets uppfattning en höjning av gränsskyddet medföra kritik från ett land som särskilt drabbas härav.

Kollegiet framhåller vidare att den avtalsenliga rätten att tillämpa prisutjämning inte under alla förhållanden bör utnyttjas. Sålunda bör prisutjämning inte medges för varor som inte tillverkas i landet eller där importkonkurrensen är obetydlig. Det framhålls dock att konkurrenter i andra länder genom EEC:s utvidgning i högre grad än tidigare får tillgång till råvaror till världsmarknadspris och samtidigt skydd för sin hemmamarknad genom prisutjämning. Om inte samma förmån medges den svenska industrin kan konkurrenssnedvridning uppstå. I detta sammanhang har bl. a. *lantbrukarnas riksförbund* och *bryggareföreningen* pekat på risken att EEC:s prisutjämning för en del varor ger EEC-industrin en alltför stor kompensation.

I fråga om de tänkbara metoderna för prisutjämning framhålls i yttrandet vidare att ett system med schablontullar är administrativt enkelt. Det bör dock undvikas då det innebär betydligt större risker för över- eller underkompensation än andra tänkbara metoder. Den i Sverige hittills tillämpade interna prisutjämnningen innebär att tillverkarna får ett bidrag som motsvarar skillnaden mellan världsmarknadspriset och det svenska priset för den vid tillverkningen faktiskt använda mängden råvaror. Metoden ger garanti för en rättvis utjämning och är lätt att administrera i fråga om de branscher där produktionen är koncentrerad och består av varor som är ensartade till sin sammansättning. Den nuvarande prisutjämnningen har också fungerat tillfredsställande och kollegiet anser att den bör bibehållas för i princip alla varor som nu omfattas därav, med undantag för fondantmassor.

Ett system med rörlig avgift vid gränsen för importen och exportbidrag eller restitution motsvarande importavgifterna för exporten har den fördelen att företag som endast tillverkar varor för hemmamarknaden inte berörs av den kontroll som blir nödvändig vid ett internt system. Rörliga avgifter lämpar sig särskilt väl för hemmamarknadsbetonade varor där importen är obetydlig och tillverkningen utspridd på många företag med varierande råvaruförbrukning. Ett sådant prisutjämnningssystem förordas för fondantmassor, även sådana som nu är föremål för intern prisutjämning, ur tulltaxenr 17.04, puddingar, pudringpulver, glass och glasspulver samt beredningar för framställning av drycker ur tulltaxenr 18.06, produkter av potatis och andra slags

beredningar tulltaxenr 19.02, makaroner tulltaxenr 19.03, gryn och flingor av stärkelse tulltaxenr 19.04, skorpor samt knäckebröd, flatbröd och annat matbröd tulltaxenr 19.07, bakverk utom biscuits och wafers ur tulltaxenr 19.08, icke alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker, glass, glasspulver och puddingpulver samt andra livsmedelsberedningar utom konfektyrer ur tulltaxenr 21.07. Råvaruprisutjämnningen föreslås böra avse alla de råvaror som nu täcks av den interna prisutjämnningen. Dessutom bör utjämnning medges för stärkelse och potatis. De utjämningsberättigade råvarorna skulle därvid bli kött, mjölk, ägg, mjöl, havregryn, glykos, socker och sockerkulör, sirap, fettvaror, malt, stärkelse och potatis. Prisskillnaden bör anses motsvara belopp som utgår vid intern prisutjämnning, dvs. vara lika med införselavgifterna för råvarorna, men kunna jämkas när så behövs för att få ett riktigt mått på den faktiska prisskillnaden. Importavgifterna föreslås för vissa varor bli baserade på standardrecept, och för andra utgå enligt till importörerna lämnade avgiftsbesked, fastställda av jordbruksnämnden på grundval av deklarerad råvaruförbrukning. För exporten förordas att bidrag alltid skall beräknas efter den faktiskt använda kvantiteten råvaror.

De föreslagna åtgärderna innebär att avgiften i vissa fall kan bli högre än nuvarande tull, vilket får betydelse om denna är bunden i GATT. Så är fallet beträffande icke alkoholhaltiga drycker samt för glass, glasspulver och puddingpulver, ur tulltaxenr 21.07, och kollegiet föreslår att koncessionerna för dessa varor blir föremål för omförhandling i GATT.

Kollegiet redovisar härfter i detalj sina synpunkter för var och en av de varor som täcks av protokoll 2 till EEC-avtalet. Här skall endast några frågor beröras närmare.

Till varupositionen för sockerkonfektyrer, ej innehållande kakao, tulltaxenr 17.04, hänförs bl. a. vissa *fondantmassor*. För dessa utgår f. n. utjämningskatt med 35 öre per kg. *Sveriges marzipanfabrikers förening* har i sin i inledningen nämnda skrivelse föreslagit en skattesänkning till 15 öre per kg. Då kollegiet emellertid föreslår att samtliga fondantmassor i framtiden blir föremål för prisutjämnning enligt metoden med rörlig avgift löses denna fråga genom att utjämningskatten bortfaller.

Det svenska gränsskyddet för makaroner, spagetti och liknande produkter, tulltaxenr 19.03, är f. n. 85 kr. per 100 kg, som utgår i form av tull. Kollegiet har föreslagit att denna tull ersätts med en rörlig avgift, vilket inte möter hinder med hänsyn till GATT eller EFTA. I sin framställning har *italienska ambassaden* hemställt att gränsskyddet för dessa varor inte höjs. Kollegiet menar dock att någon garanti härför inte kan ges och att Sverige genom avtalet har tillförsäkrats rätten att tillämpa råvaruprisutjämnning. Kollegiet påpekar vi-

dare, att en införselavgift vid rådande världsmarknadspris sannolikt medför lägre gränsskydd än den nuvarande tullen. I överenskommelsen med EEC förutses inte något manufaktureringsskydd för dessa varor.

För knäckebröd, flatbröd och annat matbröd, ur tulltaxenr 19.07, föreslås råvaruprisutjämning genom importavgift. En importavgift beräknad på det sätt som föreslås för andra varor skulle emellertid medföra en avsevärd höjning av gränsskyddet. Som exempel framhålls att en sådan avgift skulle uppgå till 50 à 60 öre per kg för bröd vars importpris f. n. är 1: 50 kr. per kg, medan nuvarande tull om 20 % av värdet endast motsvarar ca 30 öre per kg. *Sveriges grossistförbund* menar att den höjning av prisnivån i Sverige som härigenom kunde bli följden skulle vara olycklig ur konsument-synpunkt. Kollegiet anser att en sådan höjning av gränsskyddet inte bör göras och förordar att avgiften för dessa varor maximeras till 12 % för flatbröd och 20 % för övrigt bröd, motsvarande nuvarande tull. I särskilt yttrande har majoriteten av ledamöterna i *statens jordbruks-nämnd* vänt sig mot kommerskollegiets förslag beträffande matbröd. Nämnden anser sig av principiella skäl inte kunna tillstyrka ett tak för de rörliga avgifterna och menar att nämnden även beträffande bröd bör ges befogenhet att vid behov ta ut en avgift som motsvarar avgiftsbelastningen på råvarorna.

För malt drycker, tulltaxenr 22.03, föreslås att nuvarande interna prisutjämning bibehålls. *Svenska bryggareföreningen* har framhållit, att EEC:s schablontull om 10 % för dessa varor innebär en överkompensation. För svensk del önskas av konkurrensskäl att motsvarande prisutjämningsnivå skall införas. Kollegiet understryker att gränsskyddet för öl är bundet i GATT och anser inte att en eventuell överkompensation i EEC bör påverka prisutjämningen i Sverige. Något behov av prisutjämning för lättöl och öl av typ A anser kollegiet inte föreligga eftersom någon nämnvärd import inte förekommit. Kollegiet vill inte heller stödja förslaget om en koppling av det utgående bidraget till samma belopp som utjämningskatten. När det gäller utjämningskattens höjd påpekar kollegiet att en merintäkt i förhållande till utjämningskostnaden mycket väl kan förbytas till ett underskott vid ändrade råvarupriser. Utvecklingen bör därför ytterligare avvaktas innan en ändring av skattesatsen övervägs.

Denna slutsats i fråga om utjämningskattens höjd bör enligt yttrandet även få avse andra varor.

Genomförandet av de förslag kollegiet lagt fram om extern prisutjämning för vissa varor föreslås ske genom att varorna förs upp på varuförteckningen i bilagan till förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område. Närmare föreskrifter för råvaruprisutjämnningen föreslås bli utfärdade av Kungl. Maj:t.

Departementschefen

Avtalen med EEC och CECA samt åtagandena inom EFTA innebär i praktiken att importen av industrivaror från hela Västeuropa blir tullfri. Denna import motsvarar nära tre fjärdedelar av vår totala import. Även exporten kommer i motsvarande mån att kunna äga rum utan tullhinder. De nya avtalens villkor för tullfrihet kommer att gälla även för handeln med EFTA. Övergången till nya villkor för utrikeshandeln innebär en betydande omställning för både näringsliv och myndigheter. Denna försvåras genom att de nu aktuella avtalsreglerna är mer komplicerade än de som hittills gällt inom EFTA. De tillämpningsbestämmelser som nu skall utfärdas bör därför självfallet utformas så att de underlättar omställningen.

De sakkunnigas förslag till sådana ändringar i tullagstiftningen som aktualiseras av avtalen har vid remissbehandlingen i huvudsak inte föranlett några erinringar och kan enligt min mening läggas till grund för lagstiftning.

De centrala avtalsbestämmelserna på tullområdet avser tullnedsättning och tullfrihet, förbud mot tullrestitution och vad som i övrigt skall iakttas för att tullförmåner skall kunna åtnjutas i andra länder. Åtagandena i dessa hänseenden medför att avvikelser från tulltaxan, tulltaxeringsförfordningen och tullrestitutionsförfordningen måste göras. Dessutom fordras föreskrifter bl. a. för utfärdandet av varucertifikat för exporten. De bestämmelser som blir nödvändiga för att avtalsåtagandena skall kunna genomföras bör enligt de sakkunnigas mening utfärdas av Kungl. Maj:t efter bemyndigande av riksdagen. Bemyndigandena bör tas in i tulltaxeringsförfordningen och tullrestitutionsförfordningen och få avse handeln med såväl EEC och CECA som EFTA.

Generaltullstyrelsen har föreslagit att bemyndigandena får avse i princip alla åtgärder på tullagstiftningens område som hänger samman med internationella avtal. I likhet med övriga remissinstanser finner jag dock att fullmakterna endast bör avse de här aktuella avtalen.

Kommerskollegium har framhållit att bemyndigandena bör täcka våra åtaganden i fråga om tullar även på fisk- och jordbruksområdena. Vidare bör de enligt kollegiet avse återinförande av tull i de enstaka fall då detta blir aktuellt vid import från länder som lämnar EFTA samt vid åtgärder till följd av skyddsklausulerna i avtalen. Kollegiet finner det slutligen angeläget att Kungl. Maj:t får möjlighet att medge tullförmåner utöver de formella avtals- och konventionsåtagandena. Jag delar kollegiets uppfattning och förordar att fullmakterna utformas i enlighet med vad som sagts.

Även om tullavvecklingen enligt avtalen påbörjas först den 1 april 1973 bör de författningsändringar som behövs genomföras med verkan fr. o. m. den 1 januari 1973, då avtalen med EEC och CECA samt nödvändiga ändringar i EFTA-konventionen avses träda i kraft.

Genom de nya bestämmelserna kommer något behov inte att finnas av den med anledning av EFTA-konventionen utfärdade förordningen om avvikelser från tulltaxan. Förordningen och med stöd av denna utfärdade föreskrifter bör dock få förbli i kraft så länge de nu gällande EFTA-bestämmelserna skall tillämpas parallellt med de nya reglerna. Jag förordar därför att Kungl. Maj:t bemyndigas upphäva förordningen när överenskommelse träffats inom EFTA om att de nuvarande EFTA-reglerna inte längre skall gälla.

Jag vill i detta sammanhang beröra ett par frågor som aktualiserats av de sakkunniga och närmare berörts vid remissbehandlingen.

En förutsättning för att en vara som exporteras från Sverige skall få åtnjuta tullnedsättning eller tullfrihet i ett annat land är att de svenska tullmyndigheterna utfärdat ett varucertifikat för varan som visar att denna uppfyller avtalens ursprungsregler. Industriförbundet har föreslagit att exportörerna i förväg skall kunna få besked från tullmyndigheterna om de har möjlighet att erhålla sådana varucertifikat för sina exportvaror. Förslaget har tillstyrkts av de sakkunniga och remissinstanserna. Även jag kan ansluta mig till förslaget. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter härom.

Jag vill framhålla att de besked som härigenom kan komma i fråga självfallet skall vara vägledande när tullmyndigheterna utfärdar varucertifikat. De avtalsbestämmelser det här är fråga om kommer emellertid att bli föremål för fortlöpande tolkning i organen för samarbetet med EEC och inom EFTA. Vidare blir prövningen av möjligheten att medge tullnedsättning eller tullfrihet för en vara förbehållen importlandets myndigheter. Mot bakgrund härav bör beskeden inte göras formellt bindande.

Jag vill understryka att berörda myndigheter liksom näringslivets egna organisationer både när det gäller ursprungsfrågor och i andra här aktuella sammanhang på allt sätt bör bidra till att lösa de problem för näringslivet som de nya avtalsbestämmelserna innebär. Jag delar de sakkunnigas uppfattning om att ingen avgift bör tas ut för tullmyndigheternas arbete med att utfärda och bestyrka varucertifikat.

Enligt avtalsbestämmelserna skall straff kunna utdömas om någon lämnar oriktiga uppgifter i samband med ansökan om varucertifikat. Motsvarande straffbestämmelser finns som en följd av EFTA-konventionen, och jag förordar efter samråd med chefen för handelsdepartementet att dessa utsträcks att avse också uppgifter som lämnas enligt de nya avtalen. I förhållande till de sakkunnigas förslag vill jag dock föreslå vissa formella ändringar som inte avses påverka bestämmelsernas sakliga innehåll. Vad särskilt angår frågan om ansvar för medverkan avses sådant ansvar kunna — utan att det behöver utsägas i bestämmelsen — inträda i alla de fall, som bestämmelserna omfattar. Enligt brottsbalkens medverkandebestämmelser bör således ansvar kunna inträ-

da bl. a. för den som låter annan lämna sådan oriktig uppgift som här åsyftas.

De sakkunniga har föreslagit, att tullmyndigheterna skall ges möjlighet till kontroll hos företagen i fråga om uppgifter som lämnas i ansökningar om varucertifikat på samma sätt som nu gäller i fråga om uppgifter som lämnas vid import. Jag vill här påpeka att bestämmelser om kontroll i fråga om varor som exporteras har intagits i det förslag till tullag som nyligen lagts fram i prop. 1972: 110. I avvaktan på att tullagen träder i kraft förordar jag att Kungl. Maj:ts bemyndigas utfärda närmare bestämmelser om kontroll i nu aktuella hänseenden i enlighet med de sakkunnigas förslag.

De bestämmelser avtalet med EEC innehåller på skatteområdet stämmer överens med vad som redan tillämpas i Sverige på grund av åtaganden inom GATT och EFTA och lagstiftningsåtgärder behövs alltså inte.

Avtalet med EEC innehåller vidare bestämmelser om avskaffande av fiskala tullar. För vår del är detta av betydelse endast i fråga om grädd- och mjölkliknande fettemulsioner. De sakkunniga har föreslagit att den accis och tull som nu tas ut för dessa varor skall avskaffas och ersättas med avgift enligt jordbruksregleringsförordningen. Förslaget har tillstyrkts av jordbruksnämnden och kommerskollegium samt av riksskatteverket, som dock förordat att även den avgift som tas ut för fettvaror som används för framställning av fettemulsion för egen förbrukning ersätts med en jordbruksavgift. Jag anser efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet att den av riksskatteverket väckta frågan bör vila i avvaktan på 1972 års jordbruksutredning. De åtgärder de sakkunniga föreslagit bör genomföras.

Åtagandena i avtalet med EEC berör vissa varor på livsmedels- och industriområdet. I ett remissyttrande, utarbetat av kommerskollegium tillsammans med generaltullstyrelsen, riksskatteverket och statens jordbruksnämnd efter hörande av berörda organisationer inom näringslivet, föreslås vissa ändringar inom det system för råvaruprisutjämning för livsmedelsindustriprodukter som nu tillämpas för vissa varor som är tullfria i förhållande till länderna inom EFTA. Detta innebär att tillverkare av livsmedelsindustriprodukter genom s. k. intern prisutjämning kompenseras för den merkostnad för använda råvaror som har sin grund i jordbruksregleringen. För de flesta varor finansieras råvarupris-kompensationen genom utjämningskatt. Sådan skatt tas ut på bl. a. choklad och konfektyrer, biscuits och wafers samt mellanöl och starköl. För fiskkonserver, soppor och såser samt vissa slag av stärkelseprodukter medges prisutjämning utan att utjämningskatt utgår. Remissinstanserna föreslår nu att för vissa varor genomförs s. k. extern prisutjämning, dvs. upptagande av rörliga importavgifter och utbetalning av motsvaran-

de bidrag vid exporten. Ett sådant avgiftssystem föreslås för matbröd och bakverk, vissa slag av glass, puddingpulver, makaroner, vissa beredningar för framställning av drycker samt vissa andra livsmedelsberedningar. Detta system anses också böra tillämpas för fondantmassor, som nu är föremål för intern prisutjämning och är belagda med utjämnings-skatt. Avgifterna samt bidragen vid export föreslås bli fastställda med hänsyn till råvaruåtgång och prisskillnader, varvid prisskillnaderna bör beräknas på samma sätt som vid den interna prisutjämnningen. Förslagen förutsätter vissa ändringar i tulltaxan och i förordningen om utjämnings-skatt samt i varuförteckningen i bilagan till förordningen om prisregle-ring på jordbrukets område. Jag förordar efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet att förslagen genomförs i huvudsaklig över-ensstämmelse med remissinstansernas förslag och med giltighet mot alla länder.

För vissa varor innebär inrättandet av rörliga importavgifter en höj-ning av gränsskyddet. För att undvika sådan höjning för vissa sorters matbröd har kommerskollegium förordat att importavgiften maximeras till viss procentandel av varans värde. Jordbruksnämndens majoritet an-ser det föga troligt, att en höjning av gränsskyddet resulterar i en mot-svarande höjning av prisnivån för de inhemska produkterna, eftersom importandelen är ytterst obetydlig. Man anser sig av principiella skäl inte kunna tillstyrka den föreslagna maximeringen av avgifterna. Nämnden har vidare anfört att avgifterna på bröd i praktiken givetvis inte skall sättas högre än som behövs men att nämnden bör ges befogenheter att vid behov ta ut full kompensation. Jag anser att övervägande skäl talar för att en höjning av gränsskyddet på matbröd nu bör undvikas och an-sluter mig efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet till kol-legiets förslag att införselavgiften för olika sorters bröd maximeras till 20 % och 12 % av varans värde. Kungl. Maj:t bör dock om förhållan-dena så kräver kunna bemyndiga jordbruksnämnden att höja avgifterna.

För vissa varuslag — beredningar för framställning av drycker samt glass och puddingpulver — innebär införandet av importavgifter avsteg från åtagandena i GATT. Kommerskollegium föreslår att dessa varor görs till föremål för omförhandlingar i GATT. Jag förordar efter sam-råd med chefen för handelsdepartementet att förhandlingar om dessa varupositioner tas upp i GATT. Innan förhandlingarna slutförts bör det sammanlagda gränsskyddet inte tillåtas stiga utöver den nu i GATT bundna tullen.

Åtagandena på livsmedelsindustriområdet innebär att tullavvecklingar för dessa varor liksom för övriga industrivaror skall påbörjas den 1 april 1973, medan råvaruprisutjämning enligt avtalet med EEC får in-föras redan från och med den 1 februari då Danmark och Storbritan-nien börjar sin prisanpassning till EEC:s jordbrukspolitik. Med hänsyn till den ringa betydelsen av ett uppskov med prisutjämningsåtgärderna

för dessa varor till dess tullavtrappningen påbörjas vill jag dock, som remissinstanserna föreslagit, förorda att även råvaruprisutjämningen får börja tillämpas den 1 april 1973.

Kommerskollegium behandlar också skattesatserna i fråga om utjämningskatten för de varor som fortsättningsvis avses bli belagda med sådan skatt. Ett önskemål om skattesänkning för mellanöl och starköl har framförts av bryggareföreningen. De beräkningar som föreligger över skatteutfall och utjämningskostnader visar att en viss sänkning av skattesatserna nu är möjlig. Jag förordar därför att utjämningskatten för choklad och konfektyrer samt biscuits och wafers sänks från 60 öre per kg till 50 öre per kg samt för öl av typ B och starköl från 5 och 6 öre per liter till 4 och 5 öre per liter. Skattesänkningen bör genomföras från och med den 1 april 1973.

På fiskets och jordbrukets områden innebär åtagandena i stort sett inga avsteg från bestämmelserna i regleringsförfattningarna för dessa varor. I fråga om frysta fiskfiléer har inom EFTA träffats överenskomelse om tull- och avgiftsfri import. Denna förmån kommer stegvis att utsträckas även till EEC-länderna. Avtalet med EEC förutsätter dessutom att samarbetet i framtiden skall kunna utsträckas även till andra varor inom fiskets och jordbrukets områden. Efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet får jag därför förorda att Kungl. Maj:t bemyndigas medge sådana avvikelser från bestämmelserna i regleringsförfattningarna som kan bli aktuella genom samarbetet med EEC och EFTA.

Kommerskollegium har slutligen i sitt remissyttrande över sakkunigförslaget om åtgärder på tullagstiftningens område påpekat att vissa åtaganden i avtalet med CECA i fråga om kontrollen på prisområdet kan föranleda att ändringar bör göras i fråga om underuppdeleningen för vissa positioner i tulltaxan. Den svenska tullnomenklaturen är i likhet med nomenklaturen hos EEC och CECA baserad på den internationella nomenklaturen för klassificering av varor i tulltaxorna, Bryssel-nomenklaturen. Därutöver fastställer varje land på egen hand den underuppdelning som anses nödvändig. Även på andra områden än stålområdet kan det tänkas att samarbetet med EEC och CECA medför önskemål om sådan anpassning i tulltaxan. Jag förordar att Kungl. Maj:t bemyndigas att, utan att frågan varje gång underställs riksdagen, genomföra ändringar i underuppdeleningen i tulltaxan som inte påverkar tullnivån.

Hemställan

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

dels antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. förordning om ändring i tulltaxeringsförordningen (1960: 391),
2. förordning om ändring i förordningen (1929: 307) angående tull-restitution,
3. lag om ändring i lagen (1962: 120) om straff i vissa fall för orik-tig ursprungsdeklaration m. m.,
4. förordning om ändring i förordningen (1960: 258) om utjämnings-skatt å vissa varor,
5. lag om ändring i förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område,
6. förordning om upphävande av förordningen (1953: 396) om accis å fettemulsion m. m.,
7. förordning om ändring i tulltaxan (1971: 920),
8. förordning om upphävande av förordningen (1960: 243) angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelser från tull-taxan m. m.,
dels bemyndiga Kungl. Maj:t att
9. vidtaga de ändringar i underpositionerna i tulltaxan (1971: 920) som föranleds av avtalen med EEC och CECA och som ej påverkar tull-nivån,
10. förordna om kontroll av uppgifter som lämnas i samband med export,
11. förordna om de avvikelser från förordningen (1953: 372) angå-ende reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur som föran-leds av avtalet med EEC,
12. förordna om de avvikelser från förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område som kan föranledas av avtalet med EEC och av EFTA-konventionen

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten